

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Alphonsi Madriliensis De Vera Deo Apte Inserviendi methodo Libellvs Avreus

Alfonso <de Madrid>

Coloniae, 1608

De facultatibus cum animi tum corporis, ad reparationum me[n]tis
obtinendam, & in quarum actione sanctitas potiſſimum consistat.
Documentum quintum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48891](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48891)

& sequens omnia remedia quæ inuenire poterit, seu quæ hic dicentur. Eo verò gradu quo quisque id obtinuerit, in eo sublimabitur hie virtute ac sanctitate, & postea gloria. In tantum autem posset quis in his proficere, quòd eam propemodum obtineret facilitatem, ad operandum cum magna delectatione, quam in statu innocentiae habuisset, quemadmodum nonnullos sanctorum credimus obtinuisse. Quæ verò nobis agenda sint vt istud obtineamus, hic tractandum est, quantum Dominus ad id adiuuerit. Debent autem hæc frequenter & attentissimè legi. Semel enim aut iterum perlegere non magis prodesset, quàm ei qui dialectices ignarus est, prodesset, semel aut iterum cursim librum perlegere qui eam artem traderet.

V. DOCUMENTVM.

De instrumētis tum in corpore, tum in anima, ad obtinendam hanc reparationem nobis traditis, quanquam tamen omnis sanctitas in hoc potissimum

finem consistat, ut quis continuè operetur his quæ in anima consistunt.

Quintò itaque animaduertendum est, quòd sicut corpus habemus, & animam, ita in utroque horum instrumenta habemus quibus operemur. Siquidem corpus pedes habet ad ambulandum, manus ad quidvis operandum, linguam ad loquendum, & ita de cæteris. Anima verò habet intellectum quo cognoscat, voluntatem qua velit, variasque similiter appetendi vires. Est autem notandum, quòd quo sublimior est operans unà cum instrumento, eo sublimius est & opus, modo cætera ad actum concurrentia sint paria. Corporalia quidem opera tantò plus habent excellentiæ, quantò excellentius est animæ instrumentum quod ad actum concurrat. Dicitur autem egregium instrumentum quod ad actus productionem mouetur bono fine, quare excellentissima instrumenta sunt intellectus & vo-

*Que sint
instrumē-
ta animæ
quibus o-
peratur.*

& voluntas, quæ possunt à solo Deo moueri: veluti secundo documento diximus. Parui itaque æstimanda sūt corporalia, quæ ita non proficiuntur. Et hoc est quod volebat D. Paulus, cū ad Timotheum scriberet, corporalem exercitationem ad modicum esse utilem. Porro animæ actiones alterius sunt generis, nempe quod ex se possunt magnæ esse utilitatis: Veluti si quis intellectu se exerceat, considerando quantæ abiectionis sint honores huius mundi: quantæ autem sublimitatis sit quod Deus præcipit, aut ipsius gloria: item ut cognoscat quo pacto moderari debeat passiones, iuxta id quod dicturi sumus nono secundæ partis capite. Rursum volūte, amādo quicquid bonum esse nouit, & refutando quod vanum est. Huiusmodi enim voluntatis refutationes magnæ essēt utilitatis, etiam si corpus veluti oculos quiesceret: nam ex talibus exercitijs producerentur excellentes habitus, malique corrumperentur, quod ex se plurimum laudādum est, etiam

*Animæ actiones
quæ sunt
vtiliter
eximie.*

etiam si fiat id solius virtutis amore, quemadmodum faciebant philosophi: magis tamen in Christiano qui fidem habet, longè autem amplius, si in quolibet opere iuncta fide intentionem actu in Deum dirigamus, quemadmodum toto secundo documento declaratum est. Vnde annotandum est quantum debeat quis se exercere in actionibus animæ, quod efficere potest, siue corpore sit occupatus siue non, quouis tempore & loco, ad eò ut etiam cum altero de temporali negotio colloquendo possis per animam operari, amando Deum, recordatus seu recogitans aliquod opus ipsius. Graue fortasse istud videbitur ei, qui huius rei habitum nondum assecutus est; assuetudo tamen illud facile efficiet, etiam si non sine difficultate ac labore quispiam assequatur huiusmodi consuetudinem. Verum propterea dici solet, quòd virtus circa difficile versatur. Toties voluntate tibi vim quandam ingeres, ut artifex industrius reddaris ad multa operandum, ea quoque

grat-

*Animæ
actiones
semper et-
iam cum
alijs con-
uersando
exerceri
possunt.*

grandia, etiam cum facilitate. Quod si id nō tētes, nō est quod admireris, aut dicas te non posse Deo magis esse deuotum, cum vt sexto documento tradetur, in manu tua sit, præsупposito Dei auxilio, quicquid libuerit velle aut nolle, quoties placuerit. Aduerte autem quod si in terra id assequi cupias, vt magnus Dei amicus aut seruus esse valeas, tanto magis id assequeris quanto magis ac magis assidue omni hora ac loco, instrumentis animæ, vt dictum est, operatus fueris. Atque id est, quod sanctos in celo tanta gloria sublimauit, huiusque defectus adeo reprehensibiles in terra efficit. Quum igitur in hoc tanta ex parte consistat nostra sublimitas, vt animæ instrumentis operemur, nostraque deiectio in huius exercitij negligentia, opera pretium erit tradere qua ratione nos ad id vtemur, qui hactenus veluti exanimis fuimus, quo ad operationem quæ animæ fierent instrumentis. Vtique ab intellectu inchoemus, relicta voluntate in sequens documentum, præ-

præmittemus regulam quandam the-
 ologicam ac philosophicam tanquā
 fundamentalem, nempe quod natu-
 ralis noster appetitus illud natura-
 liter desiderat ad quod inclinatur,
 quodque suaue ipsi videtur, tale in-
 quam, ad quod desiderandum non ei
 opus est alio inuitante aut auxilian-
 te, quin potius illud necessariò, aut
 quasi coactè desiderat. Non sic autem
 operatur voluntas, sed primum con-
 sultat illud cum ratione, cumque ostē-
 sum fuerit ei conueniens esse, liberè
 mouetur ut illud velit. Quā ob cau-
 sam dixit etiam Philosophus nihil
 esse volitum nisi præcognitum. Vn-
 de colligimus rei cognitionem quā
 in intellectu habemus, esse vice lu-
 minis, ut videat voluntas quo pacto
 moueri debeat ad volēdum. Hoc ita-
 que præsupposito, sūmoperè aduer-
 tendum est, quod ad hoc ut benè, imò
 & perfectè operemur, necessum est
 prouidere ne in cognitione erret in-
 tellectus, quo habito statim mouea-
 tur volūtas ad volēdum id quod tali-
 ter cognitum est. Si autem erret in-
 telle-

*Naturalis
 appetitus
 noster
 quid po-
 tissimum
 deside-*

*Voluntas
 nostra
 quomodo
 operetur*

*Intellectu
in omnib⁹
actionibus
virtutes
quomodo
viri possi-
mus.*

tellectus, quod frequenter contingit
ex malitia, quæ nos excoecat, aut nō
errat fortassis intellectus, sed volun-
tas ea qua est libertate, non vult se-
qui quod nouit esse bonum, & hinc
incidit homo in omne malū. Omi-
sis autem multis quæ hac in re dici
possent, ac deberent quod potissimū
seruit, præsentī operæ est, vt semper
in hoc maximè simus attenti, dum
intellectu vti cupimus, vt cum opus
aliquod virtutis, aut quod nos ad
virtutem disponit velle optamus,
puta despici ab hominibus, fugere o-
mnes delectationes, quas viri quique
egregij abhorrerunt, in his cæteris-
que omnibus quæ nobis graues ad o-
perandum, aut etiam ad volendum
apparēt, statim intellectus operatio
accedat, qua illas consideret, & ap-
prehendat tanquam preciosissimas,
Deoque gratissimas, quæ & nobis vi-
tam promereantur perpetuam, quæ
admodum secundo capite secundæ
partis declarabitur, vt vbi tales esse
cognouerit, ipsa voluntas animum
assumat, quo ad illas volendum &

am-

& amplectendum moueatur, in opus illas deducendo. Quanquam enim voluntas ipsa operetur libertate, frequenter tamen rei quæ offertur difficultate aut asperitate deterrita, omittit operari; & ita delinquit, omittens id ad quod tenetur: si verò annitamur ipsi per intellectum, modo quo prædictum est, viam sternere, tantum suscipiet animum vt cognita operis, etiam poenalis, excellentia, velit illud: tantaque propemodum facilitate operetur, quàm id quod naturaliter exoptat. Qui ea ratione operaretur, facile fieret magnæ virtutis, ac reparatam haberet magnam partem stragis, quæ per peccatum in anima facta est, magnaque facilitate operaretur, quod in cœlo & in terra facit esse beatos, nempe quod magnalia Dei magna ex parte cognosceret, eaque amando de ijs gauderet, quemadmodum ex parte dictum est, & amplius in sequentibus dicetur.

VI. DOCUMENTVM.

*De potestate in nobis posita operandi
supremo animæ instrumento, nempe
volun-*

C